

MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Briefadvies

van 1 juli 2004

over de openbare dienstverplichting

inzake een dag- en een nachtmeter

D/2004/7080/A32

Overname wordt verwelkomd, mits bronvermelding

© 2004 Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
Kliniekstraat 25, 4de verdieping
B-1070 Brussel
tel. 02-558 01 30
fax 02-558 01 31
e-mail: info@minaraad.be
internet: www.minaraad.be

De heer Gibert Bossuyt
Vlaams minister van Mobiliteit,
Openbare Werken en Energie
Koning Albert II-laan bus 1
1000 Brussel

Datum: 5 juli 2004
Uw ref.: E2/51862
Ref.: 03.04/L2/04/597
Betreft: Briefadvies van 1 juli 2004 over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse regering tot vaststelling van de openbare dienstverplichting, opgelegd aan de netbeheerders met betrekking tot het ter beschikking stellen van de mogelijkheid voor eindafnemers op laagspanning om te kunnen genieten van een elektriciteitsstarief op basis van een dag- en een nachtmeter.

Mijnheer de minister,

Uw adviesvraag betreffende het in de rand vermelde besluit, hebben we in goede orde ontvangen op 11 juni 2004. De adviestermijn bedraagt 30 dagen.

De Vlaamse regering keurde een besluit goed dat o.a. de netbeheerder verplicht om het elektriciteitsverbruik van elke eindafnemer op laagspanning (gezinnen en kleine bedrijven) met een dag- en een nachtmeter gedurende het hele weekend, van zaterdagmorgen 0.00 uur tot zondagavond 24.00 uur, te registreren op de nachtmeter. Dit heeft als gevolg dat afnemers met een dag-nacht-meter ook in het weekend kunnen genieten van het nachttarief.

Het besluit spreekt zich alleen uit over de manier waarop het elektriciteitsverbruik tijdens de dag- en de nachturen gemeten moet worden. Het besluit zegt niets over de elektriciteitsstarieven die toegepast moeten worden tijdens de dag- en de nachturen. De federale bevoegdheid inzake tarieven wordt volgens de toelichting volledig gerespecteerd.

Volgens de toelichting zijn de voordelen om het elektriciteitsverbruik overdag tijdens het weekend op te tellen bij het elektriciteitsverbruik 's nachts de volgende :

- de afnemers krijgen correctere informatie over de elektriciteitskosten en worden op die manier gesensibiliseerd om hun verbruik te verschuiven van dure uren naar goedkopere uren;

- de indeling in dag- en nachturen wordt in overeenstemming gebracht met grote bedrijven;
- de afnemers kunnen voortaan taken verschuiven naar het weekend om van een goedkoper elektriciteitstarief te genieten;
- het afnameprofiel van het elektriciteitsverbruik wordt afgevlakt. Dit heeft een gunstige invloed op de continuïteit, de regelmaat en de kwaliteit van de elektriciteitsleveringen, en op het leefmilieu.

De MiNa-Raad vindt het positief dat de netbeheerder ervoor moet zorgen dat elke eindafnemer op laagspanning de mogelijkheid moet krijgen om over te schakelen op een tweevoudig uurtarief, de afnemers geïnformeerd worden over de kosten en voordelen van een dag- en nachtmeter en dat de kosten voor de installatie ervan gedragen wordt door de eindafnemer.

De MiNa-Raad onderschrijft ook het argument van comfortverhoging voor de afnemers doordat deze hun elektrische toestellen (zoals wasmachines en droogkasten) niet enkel 's avonds maar ook in het weekend tegen een lager tarief kunnen gebruiken.

De MiNa-Raad heeft vragen bij de overige argumenten en wijst op een aantal ongewenste bijeffecten van de voorgestelde regeling.

- De Raad begrijpt niet dat de hoofdmaatregel (uitbreiding van het nachttarief tot de weekendperiode) er toe leidt dat afnemers correctere informatie krijgen over de elektriciteitskosten (en zo gesensibiliseerd worden). Positief is wel dat het besluit de netbeheerders de eindafnemers moet informeren over de kosten die gepaard gaan met de installatie van dag- en nachtmeters en de mogelijke voordelen ervan. Deze passage in het besluit staat echter los van de hoofdmaatregel.
- Het is ten eerste de vraag of het afnameprofiel op dergelijke wijze wordt afgevlakt waardoor elektriciteitscentrales efficiënter ingezet kunnen worden. Verwacht wordt dat door deze maatregel vooral het nachtgebruik omgezet zal worden in weekendgebruik. Beide periodes zijn stille periodes¹. Voor een significante afvlakking van het afnameprofiel dient het elektriciteitsverbruik overdag in de week verminderd te worden. De voorgestelde maatregelen zullen dit niet realiseren.
- Doordat het elektriciteitsgebruik in het weekend minder kost, zullen de leveranciers/producenten minder inkomsten hebben. Immers het huidige dagverbruik in het weekend zal ook aan nachttarief gerekend worden. De besparingen voor de leveranciers/producenten omwille van een lager piekverbruik zijn zeer klein (cf. vorige paragraaf). De leveranciers/producenten zullen de lagere inkomsten (deels) compenseren met hogere eenheidsprijzen. Slechts 33% van de afnemers heeft tweevoudig uurtarief (dag/nacht). De lagere inkomsten zullen naar alle waarschijnlijkheid verhaald worden op alle gebruikers. Hierdoor zullen de mensen met een enkelvoudige meter meer betalen

1) Het verbruik op een weekenddag 's nachts in de week. ligt slechts 2,7 % lager dan

voor de korting die mensen met een dag- en nachtmeter hebben. Dit is ongewenst en zelfs contraproductief. Immers degene met een enkelvoudige meter zijn veelal mensen met een klein verbruik of mensen die wonen in een huurwoning. Mensen met een meervoudig uurtarief hebben een groter verbruik en gaan gemiddeld minder spaarzaam om met elektriciteit en/of hebben een verwarmingssysteem op elektriciteit wat één van de meest milieuvriendelijke en af te raden verwarmingssystemen is.

- Het voorstel houdt geen beloning in voor de afnemers die spaarzaam omgaan met elektriciteit, integendeel. Dit staat in schril contrast met de centrale boodschap van rationeel energieverbruik.
- Bij particulieren met een eigen elektriciteitsproductie (bv. woning met fotovoltaïsche cellen) draaien de elektriciteitstellers terug wanneer er overproductie is. Indien de nachttarief ook van toepassing is gedurende heel het weekend, zal de nachtmeter (i.p.v. de dagmeter) tijdens het weekend terugdraaien. Dit leidt tot significante minderinkomsten voor particulieren met bv. fotovoltaïsche cellen.

De MiNa-Raad is geen voorstander van de uitbreiding van het nachttarief naar het weekend behalve indien tegelijkertijd flankerende (gewestelijke en federale) maatregelen worden genomen om de ongewenste bijeffecten te vermijden.

- De Raad is voorstander om mensen aan te zetten hun elektriciteitsverbruik te verschuiven van de normale uren naar de stille uren. Omdat de kostprijs van de elektriciteitsproductie veelal elk uur van de dag varieert zou idealiter het elektriciteitsverbruik per uur gemeten moeten worden. In afwachting van een dergelijke maatregel is de promotie van dag- en nachttellers een goede maatregel. Momenteel bezit slechts 33% van de afnemers over een dag- en nachtteller. Het stimuleren van dag- en nachttellers kan gebeuren door:
  - * Het activeren van het compensatiefonds. Er bestaat (op federaal vlak) een compensatiefonds om de installatie van dag- en nachtmeters te stimuleren. De Raad heeft vernomen dat in dit fonds ongeveer 30 miljoen euro zit.
  - * Het afschaffen van de jaarlijkse vaste vergoeding voor het bezit van een meter of minstens het gelijkstellen van de (eventuele) jaarlijkse vaste vergoeding voor het bezit van een dag- en nachtteller aan deze van een enkelvoudige. Momenteel loopt de extra jaarlijkse vergoeding van een dag- en nachtteller t.o.v. een enkelvoudige teller naargelang de leverancier op tot 50 euro per jaar. Een dergelijke jaarlijkse vergoeding speelt in het voordeel van de grootverbruiker en hypothekeert de verspreiding van dag- en nachttellers. Bovendien werd deze vergoeding destijds ingevoerd als een soort van compensatie voor de voordelige installatie van een dag- en nachtmeter. De huidige installatiekosten (167 of 341 euro naargelang het type van de bestaande elektriciteitskast) weerspiegelen echter de reële prijzen waardoor de grond voor dergelijke vergoeding vervalt.
  - * De verplichte installatie van dag- en nachtmeters in nieuwe woningen en bij vervanging van enkelvoudige meters in oude woningen (met tussenkomst van het compen-

satiefonds)², met uitzondering voor afnemers die zelf elektriciteit produceren. Ook zouden in appartementen de gemeenschappelijke elektriciteitsmeters vervangen moeten worden door individuele dag- en nachtmeters.

- De Raad meent dat de minder inkomsten van producenten/leveranciers (omwille van het weekendtarief) enkel gec recupereerd mogen worden bij de mensen met een dag- en nachtteller. Het is sociaal- en ecologisch onrechtvaardig indien afnemers met een enkelvoudige meter (mee)betalen voor de korting van grotere gebruikers. Immers de installatie van een dag- en nachtteller is momenteel slechts rendabel bij een grotere stroomafname. De recuperatie kan gebeuren via een aanpassing van de tarieven bij de netbeheerders³.

Tot slot benadrukt de Raad dat veel meer inspanningen geleverd moeten worden voor het vermijden van elektriciteitsgebruik en rationeel energiegebruik. Uit proefprojecten blijkt dat een gemiddeld gezin via goedkope maatregelen hun energieverbruik met 30 procent kan laten dalen.

Het ABVV, het ACV, de ACLVB, de Boerenbond, de UNIZO en VOKA-Vlaams Economisch Verbond onthouden zich bij het voorliggende briefadvies.

Met de meeste hoogachting,

Prof. em. dr. R. F. Verheyen
Voorzitter MiNa-Raad

2) Elektriciteitsmeters worden veelal vervangen na 30 jaar. Zonder expliciete vraag van de afnemer wordt een enkelvoudige meter standaard vervangen door nieuwe enkelvoudige meter. De afnemers worden momenteel niet actief benaderd om over te schakelen.

3) De netbeheerders rekenen, in tegenstelling tot sommige leveran-

ciers, momenteel steeds eenzelfde tarief aan voor het gebruik bij een enkelvoudige meter en voor het daggebruik bij dag- en nachtmeters. Dit betekent dat de afnemers met een enkelvoudige meter

's nachts ook het dagtarief betalen. Technisch gezien kan op basis van de SLP's (synthetische last profielen) uitgerekend worden voor welk

aandeel van het elektriciteitsgebruik de mensen met een enkelvoudige meter gebruik maken van het gedeelte nacht. Een differentiatie van de tarieven voor het gebruik bij een enkelvoudige meter en voor het daggebruik bij dag- en nachtmeters is dus mogelijk.